

1. NIVELL CONTEXTUAL

TÍTOL	<i>Arrel escultura</i>
AUTOR	Nils Udo (Lauf, Baviera, Alemanya, 1937)
ANY	1995
DIMENSIONS	
TÈCNICA	Intervenció plàstica a l'entorn
LOCALITZACIÓ DE L'OBRA	Parc Chapultepec, Mèxic
DADES BIOGRÀFIQUES RELLEVANTS	<p>Des de petit ha mantingut una relació estreta amb la natura. Va passar la seva infància al camp, envoltat de prats i boscos, en un antic castell des del qual es dominava la Vall del Meno.</p> <p>Va dedicar-se a la pintura fins l'any 1971. El tema dels seus quadres sempre era la natura. Intentava representar sobre la superfície de la tela o del paper les vivències i emocions experimentades en entorns naturals.</p> <p>L'any 1972 va deixar París, on havia viscut durant deu anys, i va tornar a Baviera, on va reprendre el contacte directe amb la natura. Va llogar terres als pagesos de la regió i va treballar amb cultius i plantacions. Modelava la terra, plantava arbres, arbustos, flors, herba. El seu treball es va inscriure literalment a la natura i es va adequar al seu ritme, a les seves estacions.</p> <p>La seva carrera artística com a pintor es manifesta en la qualitat del seu treball fotogràfic (composició, color...) així com en la seva tendència actual de retorn a la pintura.</p>
CONTEXT HISTÒRICO-ARTÍSTIC	<p>L'any 1972, quan Nils Udo va començar a integrar els seus projectes en els paisatges boscosos de Baviera, estava impressionat per l'actitud de Joseph Beuys. Compartia amb ell el respecte per la natura i la seva defensa com a esperança de la humanitat. També el guiava un sentiment heretat del romanticisme alemany i del concepte del <i>sublim</i>.</p> <p>Com a artista que treballa enmig de la natura, el podem relacionar directament amb el <i>Land art</i>. Aquest corrent artístic va sorgir als EEUU durant els anys setanta i proposava un allunyament de la ciutat i del museu en favor dels espais naturals. Els deserts i els prats americans es van convertir aleshores en marcs d'instal·lacions artístiques monumentals.</p> <p>Tot i que Nils Udo comparteix amb els artistes del Land Art el fet de contextualitzar els seus processos creatius en entorns naturals i utilitzar els elements procedents del mateix entorn, es diferencia d'ells perquè les seves obres no són grandiloqüents. Es limiten a ser intervencions, moltes vegades extremadament efímeres, amb les quals es reorganitzen els elements naturals amb la intenció de despertar la nostra mirada, amb l'únic propòsit de subratllar la bellesa existent.</p> <p>Hi ha concomitàncies entre els plantejaments d'aquest artista i d'altres com Andy Goldsworthy, Wolfgang Laib, Richard Long, The Boyle Family, Hamish Fulton o Ian Hamilton Finlay, però cadascun desenvolupa el seu propi llenguatge i les seves característiques personals.</p>

2. NIVELL FORMAL

DESCRIPCIÓ	Part de les arrels d'un arbre són curiosament desvelades mitjançant una excavació que origina sobre el terra una cavitat quadrangular.
PAPER DE L'AUTOR	<p>La decisió d'abandonar la tela per treballar a l'aire lliure va ser una decisió purament existencial, basada en un desig profund de viure segons les lleis de la natura, d'integrar-se plenament en ella.</p> <p>El mètode de treball de Nils Udo consisteix bàsicament en reaccionar davant dels estímuls que rep de l'entorn natural on es troba. L'artista fa intervencions efímeres, reorganitzant els elements naturals i sotmetent-los a alguna tensió; compta amb l'acció que la pròpia natura exerceix sobre l'obra a través del temps i amb el canvi d'estacions. Amb aquesta manera d'actuar mostra allò que ja existeix, crida l'atenció de l'espectador cap als fenòmens naturals. Vol incitar-nos a recuperar els vincles perduts amb la natura.</p> <p>Tot i que es tracta d'intervencions realitzades amb un total respecte envers la natura, l'artista cau en una contradicció fonamental: el fet de vulnerar la virginitat natural.</p> <p>Per deixar constància gràfica de les seves incursions, l'artista les fotografa de forma magistral, a diferents hores del dia i a través del temps. Aquesta segona fase de l'obra és tan subjectiva com la primera, ja que és la pròpia sensibilitat de l'artista que defineix la forma d'enquadrar la imatge o seleccionar una determinada qualitat de la llum.</p> <p>En el cas de l'obra que ens ocupa, l'artista, juntament amb un grup de col·laboradors, va excavar durant una setmana (després d'un llarg període de sequera) per descobrir un aspecte no-visual de l'arbre: les arrels. Després de la intervenció i la realització de les fotografies, la cavitat fou tapada amb terra un altre cop.</p>

3. NIVELL INTERPRETATIU

ELS MATERIALS	<p>Els treballs de Nils Udo estan fets amb plantes i terra i es distingeixen per la delicadesa i la sensibilitat amb què tracta els elements de la natura, sense danyar-la. Qualsevol element vegetal o mineral és susceptible de convertir-se en material de creació artística: neu, flors, fulles, aigua, pedres, sal... en alguns casos s'hi incorpora la presència humana.</p> <p>Les fotografies realitzades per l'artista amb la intenció de documentar els esdeveniments constitueixen obres d'art independents. Amb elles l'artista inicia un procés d'abstracció, ja que extreu un detall del context global de la intervenció en l'ambient natural. La gran qualitat tècnica i plàstica d'aquestes imatges fotogràfiques, de grans dimensions i diferents formats (panoràmiques, quadrades, rectangulars) realitzades en Ilfochrome sobre alumini, fan patent la importància que l'artista dona al suport fotogràfic final de les seves intervencions a la natura.</p>
	L'artista compta sempre amb la vivacitat de la natura que transforma continuament la seva obra i utilitza la fotografia per donar testimoni dels

<p>LES FORMES</p>	<p>canvis produïts en el decurs del temps i les estacions.</p> <p>L'obra de Nils Udo és una versió renovada del concepte de bellesa al qual feia referència Schelling. El filòsof romàntic considerava que cada manifestació de la natura té només un instant de plena i veritable bellesa i era feina de l'artista rescatar-la del temps i fer-la eterna.</p> <p>Tot i que sovint reorganitza les formes naturals segons harmonies cromàtiques o posant en evidència la geometria que subjeu a la natura, l'obra <i>Arrel Escultura</i> només es proposa fer visible allò invisible.</p>
<p>CONSIDERACIONS DE L'AUTOR</p>	<p><i>No intento produir bellesa, simplement busco allò que ja existeix. En mostrar la gamma de colors d'un arbre a la tardor, no sóc jo qui crea bellesa, la bellesa hi és, a l'arbre mateix. Em limito a ensenyar què hi ha. És clar que hi faig una intervenció i actuo, i en aquestes intervencions hi ha una intenció artística, però la meva intenció és mostrar un fenomen que ja hi és.</i></p> <p><i>(...) Es pot dir que es tracta d'un intent d'apropar-se a la natura construint una mirada que la gent no acostuma a tenir, que es va perdre fa temps. És com si haguéssim perdut definitivament la natura: vivim fora d'ella i això ens costarà car.</i></p> <p>Declaracions de l'artista a l'entrevista feta per Camille Jutant i publicada a la Revista <i>Minerva</i> (Círculo de Bellas Artes de Madrid), 2006.</p> <p><i>S'involucra tot allò que els sentits humans puguin percebre. En escoltar, mirar, olorar, degustar, tocar... s'experimenta l'espai natural. Amb intervencions molt petites, l'espai natural viu, tridimensional, s'obre, s'organitza i es posa en tensió. Una reorganització temporal. La intervenció s'acabarà estingint, es retirarà de la natura sense deixar empremta.</i></p> <p>Nils Udo: <i>Towards Nature</i>, fragment del catàleg de l'exposició <i>Huellas en la Naturaleza</i> organitzada pel Círculo de Bellas Artes de Madrid l'any 2006.</p> <p><i>Encara que treballo paral·lelament amb la natura i que actuo amb la màxima cura, existeix una contradicció fonamental. (...) El meu treball vulnera allò que toca, que assenyala: la virginitat de la natura.</i></p> <p>Fragment inclòs en el text de Uwe Rùth: <i>Un fulla coberta amb flors</i>. Catàleg de l'exposició <i>Huellas en la Naturaleza</i>, organitzada pel Círculo de Bellas Artes de Madrid l'any 2006, pàg.: 126.</p>
<p>CONSIDERACIONS CRÍTiques</p>	<p><i>Artista i natura aspiren a una unitat que, per una banda, no dissimula la intervenció i l'element artístic humà i, per l'altra, la integra en un tot determinat per formes i colors naturals.</i></p> <p>Uwe Rùth: <i>Un fulla coberta amb flors</i>. Catàleg de l'exposició <i>Huellas en la Naturaleza</i>, organitzada pel Círculo de Bellas Artes de Madrid l'any 2006, pàg.: 120.</p> <p><i>Les seves evocacions, com les que destil·la un haiku, ens porten a un instant sublim on força i delicadesa es fonen.</i></p> <p>Seve Penelas: <i>Nils Udo o el haiku de l'esquirol en el castanyer</i>. Catàleg de l'exposició <i>Huellas en la Naturaleza</i>, organitzada pel Círculo de Bellas Artes de Madrid l'any 2006, pàg.: 9.</p> <p><i>Construir una obra total, un autèntic quadre transitable, en el qual la natura es viu i es fa carn i on l'individu ritualitza el paisatge des de la fisicitat dels cinc sentits, perquè les seves intervencions permeten que toquem l'aigua o l'herba, les roques i les flors, que captem l'olor del camp, que assaborim el perfum dels arbres i del vent, que escoltem el cant dels ocells i imaginem la</i></p>

	<p><i>música de Mahler o el pas d'un riu i estenem la nostra mirada a la visió climatològica de l'instant que aconseguim capturar el temps per a congelarlo.</i></p> <p>X. Antón Castro: <i>La natura que rescata el temps en un instant</i>. Catàleg de l'exposició <i>Huellas en la Naturaleza</i>, organitzada pel Círculo de Bellas Artes de Madrid l'any 2006, pàg.: 171.</p>
--	--

4. RECURSOS

ON LINE	<p>http://www.circulobellasartes.com/ag_ediciones-libros.php?ele=17&_pagi_pg=2 Ressenya i document pdf del catàleg de l'exposició de Nils Udo: <i>Huellas en la Naturaleza</i>, organitzada pel Círculo de Bellas Artes de Madrid l'any 2006.</p> <p>http://www.circulobellasartes.com/ag_ediciones-minerva-LeerMinervaCompleto.php?art=62 Entrevista de Camille Jutant a l'artista Nils Udo publicada a la revista <i>Minerva</i> (Círculo de Bellas Artes de Madrid), 2006.</p> <p>http://www.solromo.com/art_foto/nils-udo.htm Article de Marisol Romo Mellid: <i>Pasiones Naturales</i>, a propòsit de l'exposició a Madrid de Nils Udo l'any 2006.</p> <p>http://www.unalmed.edu.co/mediateca/artnaturaleza/espanol/arte_tierra/artetierra_og_arte_ecol.htm#nils Web de Eugenia Pérez Arango, professora Associada de la Universidad Nacional de Colombia, que recull tot un seguit de manifestacions artístiques que vinculen l'ésser humà amb entorns naturals.</p> <p>http://www.envrak.fr/imprimer-article-26-nils-udo-et-le-land-art?PHPSESSID=3de16... Article procedent de <i>Le webzine culturel Envrak</i> que situa el treball de Nils Udo dins del context dels artistes del Land Art.</p> <p>http://www.greenmuseum.org/content/artist_index/artist_id-36.html Web del Greenmuseum amb una relació d'artistes entre els quals es troba Nils Udo. Relata la manera de treballar de l'artista i ofereix un catàleg d'obres amb una explicació complementària.</p>
BIBLIOGRAFIA	<p><i>Nils Udo: Huellas en la Naturaleza</i>, Círculo de Bellas Artes de Madrid, 2007.</p> <p><i>Nils Udo. Kunst mit Natur</i>, Wienand, 1999, amb textos de Wolfgang Becker, Régis Durand, Vittorio Fagone, John K. Grande.</p> <p><i>Nature Morte. Nature Vive</i> (exposició col·lectiva), 7es Journées Internationales de la Photographie et de l'audiovisuel, del 6 al 31 de maig, 1986, Ville de Montpellier.</p>
PROCEDÈNCIA DE LA IMATGE	<p>http://greenmuseum.org/content/wif_detail_view/img_id-304_prev_size-1_artist_id-36_work_id-70.html</p>

5. APLICACIONES A L'AULA

PREGUNTES ESPECÍFIQUES DEL GUIÓ DE COMENTARI	<ul style="list-style-type: none">- Quina intenció pot tenir l'artista en fer aquesta obra?- Creus que l'arbre es morirà després de la intervenció de l'artista i els seus col·laboradors?- L'obra es pot comprar i vendre?- Qui creus que ha fet la fotografia?
CONCEPCIÓ DE L'OBRA ARTÍSTICA	OBJECTIUS <ul style="list-style-type: none">- Reflexionar sobre les relacions actuals i universals entre l'home i la natura.- Respectar el patrimoni natural.- Descobrir aspectes no-visuals de l'entorn.- Considerar el caràcter efímer que pot tenir l'obra.- Destacar la importància del procés en la creació artística.
REALITZACIÓ DE L'OBRA	PROCEDIMENTS <ul style="list-style-type: none">- Creació d'obres a partir d'elements naturals.- Intervenció plàstica en espais naturals.- Ús de mitjans de documentació gràfica (fotografia, vídeo) per tal d'enregistrar el procés de creació de l'obra d'art efímera.